

Γιώργος Ρούσης

Πρόλογος στο βιβλίο του Σάββα Ξηρού “Πολιτική Ευθύνη”, εκδόσεις Κονιδάρη

Όταν μου προτάθηκε να προλογίσω το παρόν βιβλίο το οποίο αποτελείται από τέσσερις συνεντεύξεις πού έδωσε ο Σάββας Ξηρός στα πλαίσια ερευνητικών εργασιών των πανεπιστημίων της Λευκωσίας και του Sheffield, ήμουν βέβαιος ότι αν το έπραττα θα είχα αρνητικές αντιδράσεις τόσο εκ μέρους των κρατούντων όσο και εκ μέρους των αριστερών συντρόφων μου, οι οποίοι όχι μόνον διαφωνούν, όπως άλλωστε και εγώ, με τις μορφές δράσης οργανώσεων τύπου 17 N, αλλά και τις αντιμετωπίζουν συλλήβδην ως χαφιέδικες.

Στους πρώτους απαντώ προκαταβολικά ότι γενεσιουργός αιτία της λογικής “βία στην βία της εξουσίας”, είναι η δεύτερη, και ακόμη ότι όπως επεσήμανε ο μεγάλος γάλλος επαναστάτης Σαιν Ζυστ, δεν έχουν δικαίωμα σαν σύγχρονες “Μαρίες Αντουανέτες” να εξανίστανται όταν η βία με την οποία γαλούχησαν την κοινωνία, στραφεί και εναντίον τους.

Στους δεύτερους θυμίζω ότι πέρα από τις προβοκάτσιες σαν κι’ εκείνες που έστηνε ο πράκτορας της ΕΥΠ Κρυστάλλης, ή πιο πρόσφατα οργανώσεις σαν κι’ εκείνη που ανέλαβε την ευθύνη για το χτύπημα στα γραφεία της ΝΔ, και στην Γερμανική Πρεσβεία, και της οποίας το τέλος της πρώτης προκήρυξης ήταν γραμμένο προφανώς από συντάκτη αστυνομικού δελτίου, υπήρξαν και θα υπάρχουν και μη χαφιέδικες οργανώσεις ένοπλης πάλης. Και απέναντι σε αυτές καλούνται ευθαρσώς να τοποθετηθούν όχι καταδικάζοντάς τις –όπως άλλωστε τη βία-γενικώς , όπως οι αστοί, αλλά όπως τοποθετήθηκε παρά τις επιμέρους διαφωνίες του μαζί του ο Λένιν απέναντι στον Κροπότκιν.

Άλλωστε η κρατική βία (και συνεπώς η βίαιη αντίδραση σε αυτήν), έτσι κι αλλιώς, με ή δίχως την ύπαρξη ζηλωτών, θα ενταθεί αναπόφευκτα, στο βαθμό που θα αποδυναμώνεται η αντικειμενική βάση της λαϊκής συναίνεσης προς το κυρίαρχο σύστημα.

Επειδή λοιπόν αρνούμαι να υποταχτώ στον μονοδιάστατο λόγο που προσπαθούν να μας επιβάλλουν, δέχτηκα να προλογίσω το παρόν βιβλίο ειδικότερα διότι πρόκειται για συνεντεύξεις του πολυβασανισμένου Σάββα Ξηρού, ο οποίος είχε το σθένος να αγωνιστεί στην κυριολεξία για να καταδικαστεί σε ισόβια, αποδεικνύοντας ότι οι όποιες «ομολογίες» του ήταν προϊόν βασανιστηρίων και χορήγησης φαρμάκων και όχι θεληματικές , κάτι που αν αποδέχονταν, σήμερα θα ήταν ελεύθερος.

Η επιλογή μου αυτή ενισχύθηκε παραπέρα όταν διάβασα τις συνεντεύξεις.

Μέσω αυτών ο αναγνώστης φωτίζεται όχι όπως μας είχαν συνηθίσει οι «αρχές» και τα βαποράκια τους,

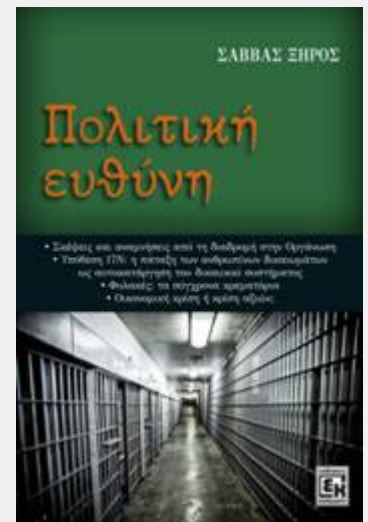
αλλά εκ των έσω για τους λόγους που οδηγούν στην ένταξη σε μια οργάνωση όπως η 17N, για τον χαρακτήρα της, τα κίνητρα της, τη δράση της, την αντιμετώπισή της πριν και κυρίως μετά τις συλλήψεις των μελών της.

Ας μην ξεχνάμε ότι η 17 N ήταν μια οργάνωση η οποία σφράγισε με τη δράση της την ζωή του τόπου επί 27 χρόνια και η οποία παρά τον ιδεολογικό πόλεμο που υπέστη πανταχόθεν, είχε για μεγάλο χρονικό διάστημα την ευμενή απήχηση μεγάλων, αν όχι πλειοψηφικών, τμημάτων του λαού μας.

Στοιχεία τα οποία παρατίθενται στις συνεντεύξεις όπως για παράδειγμα η διαδικασία ένταξης στην οργάνωση, ή η παντελής ανικανότητα των αρχών να την ανακαλύψει πριν την έκρηξη της βόμβας στα χέρια του Σάββα, μας βοηθούν να καταλάβουμε καλύτερα τόσο τον χαρακτήρα της όσο και τον εναντίον της πόλεμο.

Πέραν τούτου και κυρίως, το βιβλίο είναι άκρως κατατοπιστικό σχετικά με μορφές της αστικής κρατικής βίας όπως είναι από τη μια η αντιμετώπιση των πολιτικών κατηγορουμένων που ήταν τα μέλη της 17N όταν συλλήφθηκαν, παραβιάζοντας κατάφορα τους ίδιους του νόμους του αστικού συστήματος, και από την άλλη η αντιμετώπιση των κρατουμένων γενικώς με τους πιο απάνθρωπους τρόπους, φτάνει αυτοί να ελέγχονται από το «σωφρονιστικό» σύστημα.

Έτσι λοιπόν μέσα από μια ιδιαίτερη οπτική γωνία, κρούεται ο κώδωνας του κινδύνου αναφορικά με ένα κρίσιμο στην εποχή μας ζήτημα, εκείνο της παραβίασης των λειψών έστω αστικών δημοκρατικών δικαιωμάτων και της τάσης προς τον ολοκληρωτισμό. Ταυτοχρόνως αναπτύσσεται ο προβληματισμός σχετικά με την αναγκαιότητα υπεράσπισης αυτών των δικαιωμάτων στην κατεύθυνση της υπέρβασης και της ουσιαστικοποίησης τους.

Τέλος το βιβλίο μας διαφωτίζει σχετικά με την προσωπική πορεία, αλλά και τις πολιτικές τοποθετήσεις του συνεντευξιζόμενου πριν την ένταξη του στην οργάνωση, κατά τη διάρκεια της ύπαρξης της 17N, όσο και σήμερα.

Αναδεικνύοντας ξεκάθαρα την αντίφαση ανάμεσα στην μελλούμενη ανθρωποκεντρική κοινωνία που δηλώνει ότι οραματίζεται και τα βίαια μέσα που χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν για να οδηγηθούμε σε αυτήν, ο Σάββας θέτει επί τάπητος το κρίσιμο και ίσως άλυτο ζήτημα, της σχέσης μέσων, σκοπού. Πιο ειδικά θέτει επί τάπητος την αντίφαση φόνου, υπεράσπισης της ανθρώπινης ζωής και της αξιοπρέπειας, και ρητά δηλώνει ότι απ' όλη του τη δράση αυτό που θα επιθυμούσε ήταν να μην είχε διαπράξει φόνο.

Ταυτόχρονα ξεκαθαρίζει ότι το βιβλίο δεν έχει σαν στόχο να πείσει να ακολουθηθεί ένας δρόμος ανάλογος με εκείνον της 17N, αλλά κυρίως να καταγγείλει τη σύγχρονη βαρβαρότητα και να πείσει για την αναγκαιότητα υπέρβασης της.

Πέρα από τις διαφωνίες που μπορεί να έχω με τις αναλύσεις του Σάββα, και ακόμη πέρα από ορισμένες κατά την εκτίμησή μου υπερβολές του -απόρροια και της βάρβαρης συμπεριφοράς απέναντί του, - σχετικά με τις προσπάθειες των αρχών να αλλοιώνουν τη βούληση των κρατουμένων, είναι βέβαιο ότι αυτός παρά τις τεράστιες δυσκολίες που προκύπτουν από την κατάσταση της υγείας του, τις συνθήκες

κράτησης του, τη μορφή της επιστημονικής συνέντευξης, προσπαθεί επίμονα να τεκμηριώσει λογικά και μέσα από την εμπειρία του τα λεγόμενά του.

Στην κάθε περίπτωση το θέλουμε ή όχι, όσο θα εντείνεται η βαρβαρότητα και ο αυταρχισμός του συστήματος, όσο θα εντείνεται η οικονομική και εξωοικονομική βία και ο φόβος της βίας, και ταυτόχρονα θα απουσιάζει μια μαζική επαναστατική αριστερά και το πολιτικό της υποκείμενο, είναι βέβαιο ότι θα αναπτύσσονται μορφές οργάνωσης τύπου 17N, (και λέω τύπου διότι όπως λέει και ο Σάββας η 17N είναι πια παρελθόν) οπότε και η αναφορά σε αυτήν και οι θέσεις των μελών της δεν έχουν μόνον ιστορική-μουσειακή αξία, αλλά είναι πάντοτε επίκαιρες.

Κλείνοντας τούτο το σύντομο πρόλογο, δεν αντέχω στον πειρασμό να μην εκμεταλλευτώ την ευκαιρία να ρωτήσω εκείνους τους αριστερούς, οι οποίοι είχαν σπεύσει να χαρακτηρίσουν την 17N ως ασφαλίτικη, και που μετά τόσα χρόνια, βλέπουν τους κατ' αυτούς «πράκτορες» να σαπίζουν στα κελιά τους, ενώ οι ίδιοι χαίρουν το λιγότερο άκρας -έστω αστικής -ελευθερίας, πώς και δεν νοιώθουν την ανάγκη να αναθεωρήσουν δημόσια εκείνη τη θέση τους.

Γιώργος Ρούσης

Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου